

Vergaderjaar 1989–1990

21 327

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en andere wetten in verband met de herziening van het strafrecht voor jeugdigen

B

ADVIES RAAD VAN STATE

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 23 februari 1989

's-Gravenhage, 12 september 1989

Bij Kabinetsmissive van 27 september 1988, no. 40, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Justitie, mede namens de Minister van Justitie, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en andere wetten in verband met de herziening van het strafrecht voor jeugdigen.

Blijkens de mededeling van de Directeur van uw Kabinet van 27 september 1988, nr. 40, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State, zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan de eerste ondergetekende te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 23 februari 1989, nr. W03.88 0513, bieden wij u hierbij aan.

Algemeen

1. Het onderhavige wetsvoorstel is – afgezien van de bepalingen betreffende de alternatieve sancties – grotendeels geënt op de voorstellen van de Commissie herziening strafrecht voor jeugdigen (de Commissie-Anneveldt). De Raad van State beveelt aan in de memorie van toelichting een aparte paragraaf op te nemen waarin integraal de uitgangspunten worden besproken die voor de commissie en de bewindslieden als leidraad hebben gediend. Thans verschaffen paragraaf 2 en de toelichtingen op de verschillende onderdelen van het ontwerp in de volgende paragrafen naar het oordeel van het college slechts een fragmentarisch en onvolledig beeld van deze uitgangspunten.

1. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven. In de nieuw ingevoegde paragraaf 4 zijn de uitgangspunten van het wetsvoorstel neergelegd. Aan het slot van de paragrafen 5.3 en 5.4 is toegelicht waarom de berisping onderscheidenlijk de strafrechtelijke ondertoezichtstelling vervallen.

In de memorie van toelichting wordt veelal niet of slechts summier het schrappen van voorschriften uit de huidige regelingen gemotiveerd. De Raad adviseert de memorie van toelichting op dit punt aan te vullen dan wel te verbeteren. Met name dienen de redenen te worden genoemd voor het laten vervallen van de straf van berisping en van de strafrechtelijke ondertoezichtstelling. In het vervolg van dit advies vraagt de Raad nog voor enkele andere bepalingen die zijn komen te vervallen in het bijzonder de aandacht.

2. De Raad acht het wenselijk dat in de memorie van toelichting aandacht wordt besteed aan de relatie van de voorgestelde regeling van de alternatieve sancties voor jeugdigen tot de arbeidswetgeving. Voorts ware stil te staan bij de verhouding tot het voorstel van Wet onbeloonde arbeid uitkeringsgerechtigden (Kamerstukken 19 549). Eén van de alternatieve sancties betreft het herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade (artikel 77h, tweede lid, onder b, Wetboek van Strafrecht (WvSr)). Blijkens de memorie van toelichting (paragraaf 5.5) wordt hier in de eerste plaats herstel van aan particulieren toegebrachte schade bedoeld. De Raad acht het denkbaar dat niet iedere particulier geconfronteerd wil worden met de dader. Bij hem is de vraag gerezen door wie en op welke wijze de gelaedeerde wordt benaderd met de vraag of deze genegen is de dader tot herstel in staat te stellen. In de memorie van toelichting ware alsnog een beschouwing over de positie van de benadeelde op te nemen.

Een regeling die erin voorziet dat een veroordeelde gestraft kan worden tot het verrichten van arbeid, moet gelet op verschillende verdragsbepalingen tegelijkertijd zoveel mogelijk waarborgen dat die als strafsancie opgelegde arbeid niet het karakter draagt van dwangarbeid. De Raad verwijst in dit verband naar het gestelde in paragraaf 3.4 van de memorie van toelichting bij het voorstel van wet tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht met de straf van onbetaalde arbeid (kamerstukken II 1986/87, 20 074, nr. 3). Het college acht het geboden dat in de memorie van toelichting bij het onderhavige voorstel van wet aan het

2. In paragraaf 6.6, slot, is een beschouwing opgenomen over de verhouding tot de arbeidswetgeving en tot het wetsvoorstel onbeloonde arbeid uitkeringsgerechtigden. Tevens is eerder in deze paragraaf een passage gewijd aan de noodzaak bij het slachtoffer te informeren naar diens wensen ten aanzien van het herstel van de door de dader aangerichte schade. In de nieuw toegevoegde paragraaf 6.7 is ten slotte aandacht besteed aan het vrijwilligheidsvereiste.

zogenaamde vrijwilligheidsvereiste aandacht wordt besteed.

3. De Raad geeft in overweging het voorgestelde artikel 488 Wetboek van Strafvordering (WsSv) te herzien in die zin dat de regels van het jeugdstrafprocesrecht van toepassing worden verklaard op degenen die ten tijde van het begaan van het strafbaar feit de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt. Hoewel het criterium van het tijdstip van het uitgaan van de dagvaarding duidelijk is, verdient het uit een oogpunt van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid de voorkeur dat het tijdstip waarop het strafbare feit is gepleegd wordt gehanteerd voor de toepasselijkheid van het jeugdstrafprocesrecht. Immers dat tijdstip heeft als voordeel dat het van het begin af aan bekend is en niet (door het openbaar ministerie) beïnvloed kan worden. Overigens ware ook in artikel 504, eerste lid, Wetboek van Strafvordering het tijdstip van het strafbare feit te hanteren.

4. Het verdient ter wille van de duidelijkheid aanbeveling in de memorie van toelichting een korte uiteenzetting op te nemen van de door het Europese Hof voor de rechten van de mens beoordeelde zaak De Cuber tegen de staat België.

Het materiële jeugdstrafrecht
(de genoemde artikelen betreffen artikelen van het Wetboek van Strafrecht).

5. Artikel 77a

De verwijzing naar de artikelen 37, tweede en derde lid en 37a tot en met 37j, is kennelijk nog overgenomen uit het huidige artikel 77b, zoals dit luidde vóór de inwerking-treding van de Wet van 19 november 1986 (Stb. 587) op 1 september jl. (Stb. 1988, 380). Conform de laatste versie van het huidige artikel 77b dient verwezen te worden naar de artikelen 37 tot en met 38i.

In artikel 77a zijn in vergelijking met het huidige artikel 77b een aantal artikelen toegevoegd aan de lijst van artikelen die niet van toepassing zijn, terwijl een aantal andere artikelen uit die lijst zijn geschrapt. Deze wijzigingen waren waar nodig kort toe te lichten. Eén wijziging houdt in dat artikel 24a voortaan ook voor de jeugdige van toepassing zal zijn. De Raad vraagt

3. Het vervolgingscriterium is tijdens de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Beginselenwet voor de kinderbescherming in verband met de verlaging van de leeftijd waarop volgens het van het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren, bij Nota van wijziging van 25 november 1980 naar aanleiding van opmerkingen van verschillende fracties uit de Tweede Kamer in het huidige artikel 487 van het Wetboek van Strafvordering ingevoerd (Kamerstukken II 1980/81, 15 416, nr. 6, onder XIX, C4). Deze wijziging is toegelicht onder punt 3.3 van de gelijktijdig ingediende memorie van antwoord. Dit wetsvoorstel bereikte het Staatsblad in 1987 (Stb. 334). Gezien de toenmalige uitdrukkelijke wens van de Tweede Kamer zien wij thans geen vrijheid het advies van de Raad van State over te nemen.

4. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven.

5. De verwijzing in artikel 77a is geactualiseerd. In de artikelsgewijze toelichting op artikel 77a zijn de wijzigingen ten opzichte van de bestaande opsomming in artikel 77b voor zover nodig toegelicht. Wat betreft de regeling voor de betaling van een geldboete in termijnen, is een bijzondere regeling opgenomen in artikel 77i, eerste lid.

zich echter af of het daarin genoemde minimum-bedrag van vijfhonderd gulden als voorwaarde voor betaling in termijnen bij jeugdigen niet te hoog is te achten. Bij de onderhavige wijziging ware aan dit aspect alsnog aandacht te besteden.

6. Artikel 77j

De regeling van de vervroegde invrijheidstelling in artikel 77j komt, anders dan de memorie van toelichting suggereert, niet volledig overeen met die uit het algemene strafrecht. Een afwijking vormt de uit het bestaande artikel 77ij overgenomen bevoegdheid van de rechter om de veroordeelde te allen tijde in vrijheid te stellen. De toelichting op het artikel ware op dit punt te corrigeren. Tevens ware aan te geven waarom deze afwijking opportuun wordt geoordeeld.

7. Artikel 77k

Na het voorschrift vervat in de eerste volzin van het tweede lid ware naar het oordeel van de Raad de bepaling in te voegen dat de beslissing met redenen omkleed dient te zijn.

8. Artikel 77l

In de toelichting op artikel 77l komt in de eerste alinea de zin voor «Bij misdrijven is hij hiertoe verplicht.». De betekenis van deze opmerking ontgaat het college; enig aanknopingspunt in de tekst van het artikel ontbreekt.

6. De Raad stelt terecht dat de regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling afwijkt van die van het algemene strafrecht: het wetsvoorstel geeft de rechter de bevoegdheid te allen tijde de veroordeelde voorwaardelijk in vrijheid te stellen. De commissie-Anneveldt stelt voor zowel de genoemde bevoegdheid als een wettelijke aanspraak op voorwaardelijke invrijheidstelling in de wet op te nemen. Slechts haar voorstellen met betrekking tot dit laatste zijn aangepast aan de nieuwe regeling voor de vervroegde invrijheidstelling. Dit is tot uitdrukking gebracht in de woorden in de toelichting op artikel 77j: «in dit opzicht».

7. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven.

8. Artikel 77a verklaart onder meer artikel 24c, eerste lid, niet van toepassing voor het jeugdstrafrecht. De gewone regeling van de vervangende hechtenis is daarom voor jeugdigen niet van toepassing. Artikel 77l, tweede lid, geeft de rechter de bevoegdheid bij overtredingen tegelijkertijd bij het opleggen van een geldboete de vervangende jeugddetentie te bevelen. Ten aanzien van misdrijven heeft hij deze bevoegdheid niet. Het derde lid van artikel 77l geeft hiervoor een regeling, die eveneens van toepassing is indien de rechter geen gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheid krachtens het eerste lid. Deze regeling houdt in dat bij niet-betaling van de opgelegde geldboete de rechter nagaat op welke wijze hij in het individuele geval hierop het beste kan reageren. Daar de vervangende hechtenis slechts bij niet-betaling op vordering van het openbaar ministerie kan worden bevolen, en de bevoegdheid om zulk een bevel gelijktijdig met de veroordeling te geven slechts bestaat in geval de veroordeling een

9. *Artikel 77q*
De Raad meent dat de bepaling van artikel 77q, tweede lid, overbodig is en derhalve kan worden geschrapt.

10. *Artikel 77r*
Naar de mening van het college geeft de formulering van artikel 77r niet goed de bedoeling weer die dit artikel blijkens de toelichting heeft, namelijk het beperken van de mogelijkheid tot toepassing van de ontzegging van de rijbevoegdheid tot bepaalde delicten.

11. *De artikelen 77u en 77dd*
De artikelen 77u, tweede lid en 77dd, eerste en tweede lid, bevatten voorschriften met betrekking tot de wijze waarop betrokkenen van de ingevolge artikel 77t genomen beslissing in kennis te worden gesteld. Genoemde artikelleden waren op elkaar af te stemmen.

12. *Artikel 77cc*
De aanhef van het eerste lid ware gelet op het bepaalde in het tweede lid overeenkomstig de aanhef van artikel 14g, eerste lid, te formuleren. Thans ontbreekt in de aanhef de vordering ingediend door het openbaar ministerie.

Alternatieve sancties (de genoemde artikelen betreffen artikelen van het Wetboek van Strafrecht).

13. *Paragraaf 5.5 van de memorie van toelichting (Voorgestelde wettelijke regeling)*
De opmerking in de tweede alinea van paragraaf 5.5 dat in het wetsvoorstel de bedreigde straf voor jeugdigen lager is dan in het commune strafrecht ware voor wat betreft de geldboete te corrigeren. Voorgesteld wordt immers de aan jeugdigen op te leggen geldboete

overtreding betreft, vloeit de gewraakte opmerking voort uit de samenhang tussen het tweede en derde lid.

9. Artikel 77q, tweede lid, komt overeen met het in het wetsvoorstel 20 074 voorgestelde artikel 22j van het Wetboek van Strafrecht inzake de dienstverlening in het volwassenstrafrecht. Het lijkt ons ook overigens van belang dat er een duidelijke wettelijke aanspraak is van de veroordeelde op het niet meer kunnen worden aangesproken wat betreft de tenuitvoerlegging van de straf, ook niet in het geval dat de officier van justitie achteraf meent op onjuiste gronden de verklaring ingevolge het eerste lid van artikel 77q te hebben afgegeven.

10. Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad is het artikel aangepast.

11. De artikelen zijn naar aanleiding van de opmerking van de Raad aangepast.

12. De tekst is naar aanleiding van de opmerking van de Raad aangevuld.

13. De memorie van toelichting is naar aanleiding van de opmerking van de Raad aangepast.

niet langer aan een algemeen maximum te binden.

14. Artikel 77e

De Raad acht het geboden dat per concreet geval overleg plaatsvindt tussen de officier van justitie en de desbetreffende opsporingsambtenaar, indien wordt overwogen de zaak af te doen op de wijze zoals voorzien in artikel 77e. De wettekst ware op dit punt te verduidelijken. Het college acht het voorts wenselijk dat naar analogie van de regeling in artikel 77m wordt bepaald dat de aanwijzing respectievelijk omschrijving van opsporingsambtenaren, strafbare feiten en projecten plaatsvindt bij algemene maatregel van bestuur. De Raad meent tenslotte dat de rechtspositie van de jeugdige verdachte dient te worden versterkt. Hij geeft in overweging voor te schrijven dat aan de verdachte een raadsman wordt toegevoegd.

15. Artikel 77f

Het komt de Raad wenselijk voor dat door de vergadering van procureurs-generaal richtlijnen worden opgesteld met betrekking tot het op basis van artikel 77f te voeren transactiebeleid en dat deze openbaar worden gemaakt. In de memorie van toelichting ware aan dit aspect aandacht te schenken.

In het eerste lid, onder b, wordt gesproken over «herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade». Een vergelijkbare woordkeus is te vinden in de artikelen 77h, tweede lid, onder b, 77m, tweede lid en 77n, tweede lid, onder a, aanhef. Kennelijk wordt daarmee bedoeld: het verrichten van

14. De HALT-projecten zijn ontwikkeld als een vorm van voorwaardelijk politie-sepot en vinden plaats onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van de officier van justitie. Deze projecten zijn in het algemeen een succes gebleken. Aan het karakter van deze projecten zou afbreuk worden gedaan, indien deze niet meer in de vorm van een politie-sepot zouden kunnen worden opgelegd. Wij hebben getracht de rechtswaARBorgen die de Raad beoogt te creëren, neer te leggen in een herziene tekst van artikel 77e. Wij zijn het eens met de Raad dat algemene regels worden gesteld ten aanzien van de uitvoering van de projecten, doch geven er, anders dan de Raad, er de voorkeur aan deze regels tot stand te brengen in de vorm van landelijke richtlijnen van het openbaar ministerie, daar het gaat om een aangelegenheid van strafrechtelijk beleid. Deze vormgeving laat bovendien meer ruimte voor lokaal gedifferentieerde regels, zodat beter kan worden aangesloten bij wat zich inmiddels in de praktijk lokaal heeft ontwikkeld. Naar aanleiding van de overweging een raadsman toe te voegen, is de bepaling opgenomen dat een project niet langer dan twintig uren kan duren. Dit aantal is ontleend aan het voorgestelde artikel 489, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat in geval van het verrichten van onbetaalde arbeid ten algemene nutte bij wege van OM-transactie gedurende meer dan twintig uren, de verdachte een raadsman wordt toegevoegd.

15. De toelichting op artikel 77f is op het punt van de richtlijnen aangevuld. De door de Raad vermelde artikelen zijn in de door hem bedoelde zin aangevuld. Tevens is de memorie van toelichting aangepast. In het artikel is een maximum opgenomen voor de duur van de arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade, terwijl tevens de toelichting op dit artikel is aangevuld. Het door de Raad gedane voorstel met betrekking tot de aanhef van het eerste lid, is ten slotte overgenomen.

arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade, zie de memorie van toelichting, paragraaf 5.5, negende alinea en het voorgestelde artikel 489, eerste lid, onder a, Wetboek van Strafvordering. Ter wille van de duidelijkheid ware in genoemde artikelen deze laatste, meer volledige omschrijving op te nemen.

Het lijkt wenselijk dat het verrichten van arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade evenals de dienstverlening onder a wordt gebonden aan bepaalde maxima (vergelijk artikel 77m, tweede lid). Voorts ware in het artikel of in de toelichting daarop aan te geven welke maxima gelden indien beide voorwaarden cumulatief worden gesteld.

Gelet op het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 77m, eerste lid, in het tweede lid kan de zinsnede «na een daartoe door de verdachte gedaan aanbod» in de aanhef van het eerste lid, worden gemist.

16. Artikelen 77m, 77n, 77o, 77p en 77q

De Raad vraagt zich af of de in het voorstel genoemde termijn van 6 maanden waarbinnen een leertraject dient plaats te vinden, voldoende concreet is om als sanctie te gelden. Voorts ware aan te geven welke maxima in acht moeten worden genomen bij het cumulatief opleggen van verschillende alternatieve sancties.

Uit een oogpunt van harmonisatie verdient het naar het oordeel van de Raad aanbeveling het wetsvoorstel op de volgende punten aan te laten sluiten bij het gewijzigd voorstel van wet tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht met de straf van onbetaalde arbeid (Kamerstukken II 1987/1988, 20 074, nr. 8).

Het eerste lid van artikel 77m ware aan te vullen met een bepaling zoals die opgenomen in het tweede lid van artikel 22c Wetboek van Strafrecht uit het gewijzigd wetsvoorstel 20 074. Voorts ware aan het slot van het tweede lid van artikel 77m en eventueel in het derde lid, aan het slot van de eerste zin toe te voegen een zinsnede vergelijkbaar met de zinsnede in het derde lid van artikel 22d Wetboek van Strafrecht uit het gewijzigd wetsvoorstel 20 074 die luidt: «tenzij het openbaar ministerie met toepassing van artikel 22f, eerste lid, de opgelegde straf heeft gewijzigd» (in plaats van artikel 22f,

16. In artikel 77m, derde lid, is alsnog een maximum-duur voor een leerproject opgenomen. Tevens is artikel 77n, tweede lid, onder b, onder 10, dienovereenkomstig aangepast. Wij delen het oordeel van de Raad dat uit de tekst van het wetsvoorstel onvoldoende concreet het leerproject als sanctie tot uitdrukking komt. De aard en inhoud van deze sanctie zal duidelijk moeten worden in de algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 77m, derde lid.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad is het wetsvoorstel aangevuld door de inhoud van verschillende door hem genoemde bepalingen uit wetsvoorstel 20 074, alsmede nog enige andere bepalingen over te nemen. Wat betreft het procedurevoorschrift van het in dat wetsvoorstel voorgestelde artikel 359, achtste lid, van het Wetboek van Strafvordering, lijkt ons artikel 77u niet de juiste plaats. Dit voorschrift is opgenomen in artikel 359, achtste lid, van het Wetboek van Strafvordering.

eerste lid, ware dan te verwijzen naar artikel 77o, tweede lid).

Artikel 77n ware aan te vullen met soortgelijke bepalingen als die in artikel 22d, vierde lid, Wetboek van Strafrecht en artikel 326, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering uit het gewijzigd wetsvoorstel 20 074.

Het tweede lid van artikel 77o ware te herformuleren overeenkomstig artikel 22f, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafrecht, uit het gewijzigd wetsvoorstel 20 074.

Voorts ware een zelfde beroepsmogelijkheid te creëren als die welke geopend is in artikel 22f, derde lid, Wetboek van Strafrecht, uit het gewijzigd wetsvoorstel 20 074.

In aansluiting op de artikelen 77o, tweede lid, en 77p, ware een procedurevoorschrift op te nemen overeenkomstig dat in artikel 22i, Wetboek van Strafrecht, uit het gewijzigd wetsvoorstel 20 074.

Aan artikel 77u ware nog toe te voegen een bepaling zoals die opgenomen in artikel 359, achtste lid, Wetboek van Strafvordering uit het gewijzigd wetsvoorstel 20 074.

Het formele jeugdstrafrecht
(de artikelen betreffen artikelen van het Wetboek van Strafvordering).

17. Artikel 489

De tweede alinea van de toelichting op artikel 489 ware opnieuw te redigeren. Zij is thans onbegrijpelijk.

17. De alinea is uitvoeriger geredigeerd.

18. Artikel 493

De Raad acht het wenselijk dat in de memorie van toelichting sterker dan thans tot uitdrukking wordt gebracht dat de tenuitvoerlegging niet in een huis van bewaring zal plaatsvinden.

18. Wij achten het onwenselijk dat vrijheidsstraffen opgelegd aan jeugdigen worden ten uitvoer gelegd in een huis van bewaring. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad hebben wij dit duidelijker in de toelichting op dit artikel tot uitdrukking gebracht.

19. Artikel 496

De Raad geeft gelet op de toegenomen mondigheid de voorkeur aan een regeling die bepaalt dat het rechtsgeding ook bij 12- tot 16-jarige verdachten in het openbaar wordt behandeld, tenzij zwaarwegende belangen zich daartegen verzetten. Het college acht het in elk geval wenselijk dat in de memorie van toelichting wordt aangegeven aan welke redenen gedacht moet worden bij de in het tweede lid van artikel 496 bedoelde «zwaarwichtige redenen».

19. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad is artikel 496 vervallen. Dit heeft tot gevolg dat op het strafprocesrecht voor jeugdigen de algemene regeling van artikel 20 van de Wet op de rechterlijke organisatie en artikel 273 van het Wetboek van Strafvordering, van toepassing is. Een toelichting op het begrip «zwaarwichtige redenen» is daardoor niet meer nodig.

20. Vervallen verschijningsplicht (huidig artikel 500h)

Het schrappen van de verschijningsplicht behoeft naar het oordeel van de Raad motivering.

21. De artikelen 501 en 502

Het college ontgaat de strekking van het gestelde in de eerste alinea van de toelichting op de artikelen 501 en 502.

Artikel 501, eerste lid, is de opvolger van het eerste lid van het huidige artikel 502. Bij vergelijking tussen beide artikelleden rijst de vraag waarom in het eerste lid van artikel 501 niet óók artikel 496 en artikel 497 van overeenkomstige toepassing zijn verklaard. Voorts vraagt de Raad zich af of de verwijzing naar artikel 500, waarin de rechtbankprocedure van overeenkomstige toepassing wordt verklaard wel op haar plaats is.

In artikel 502 – de opvolger van het huidige artikel 503 – ontbreekt artikel 496. Ook hier kan bij de van – overeenkomstige – toepassingverklaring van artikel 500 een vraagteken gezet worden.

22. Artikel 505

Artikel 505 is gelijk aan het huidige artikel 508 (dat laatstelijk gewijzigd is bij de wet van 1 juli 1987 (Stb. 334), inwerkingtreding 1 januari 1988). De toelichting op het artikel dient te worden gewijzigd.

Overige regelingen

23. Artikel III, onderdeel B

Een verwijzing naar artikel 77u, Wetboek van Strafrecht, ligt naar de mening van het college minder voor de hand dan een verwijzing naar artikel 503, Wetboek van Strafvordering.

24. Artikel IV, onderdeel A

Het lijkt wenselijk dat in het nieuwe derde lid van artikel 4 van de Wet op de justitiële documentatie en

20. Naar aanleiding van het advies van de Raad is paragraaf 7.6 aangevuld.

21. In de eerste alinea van de toelichting wordt verwezen naar de wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie van 24 maart 1983 (Stb. 135), waarbij het voorschrift is ingetrokken dat alle overtredingen door minderjarigen die civielrechtelijk of strafrechtelijk onder toezicht waren gesteld, alsmede de symptomatische overtredingen, door de kinderrechter in de rechtbank moesten worden behandeld. Onder symptomatische overtredingen wordt verstaan de lijst van overtredingen die voor de wetwijziging van 1983 stond opgesomd in artikel 56, eerste lid, onder c, van de Wet op de rechterlijke organisatie, welke overtredingen zouden duiden op een mogelijke verkeerde ontwikkeling van de jongere. Door de bedoelde vereenvoudiging werd al een belangrijke vereenvoudiging van het kinderstrafprocesrecht bewerkstelligd. De thans voorgestelde vereenvoudigingen liggen in het verlengde hiervan. De door de Raad genoemde alinea had deze strekking. Bij nadere overweging lijkt het ons evenwel beter deze alinea te laten vervallen.

Artikel 497 is alsnog in artikel 501, eerste lid, opgenomen, terwijl de vanovereenkomstigetoepassingverklaring van artikel 500 in dit artikel alsmede in artikel 502 is vervallen. Artikel 496 is reeds naar aanleiding van de opmerking van de Raad onder punt 19 vervallen.

22. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven.

23. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven.

24. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven.

op de verklaringen omtrent het gedrag (Stb. 1955, 395) (W.o.d.j.d.), onder 3°, na de woorden «ten algemenen nutte» nog wordt ingevoegd: of tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade (zie artikel 77h, Wetboek van Strafrecht).

25. Artikel IV, onderdelen B, C en D

In verband met de verwijziging van artikel 7, derde lid, W.o.d.j.d. in artikel B en de nieuwe regeling voor jeugdigen in het voorgestelde artikel 7a, W.o.d.j.d. in onderdeel C dienen ook nog de volgende artikelen (verder) te worden aangepast:

- artikel 8, W.o.d.j.d.: verwezen moet nu worden naar de termijnen bedoeld in de artikelen 7 en 7a;
- artikel 9, W.o.d.j.d.: het vierde lid dat verwijst naar het eerste en tweede lid, die op hun beurt weer handelen over de in artikel 7 bedoelde termijn, kan worden geschrapt; in het derde lid moet worden verwezen naar de termijnen bedoeld in de artikelen 7 en 7a; in het vijfde lid dient de zinsnede «onverminderd het bepaalde in artikel 7, eerste lid» te worden vervangen door: onverminderd het bepaalde in artikel 7a, onder 1°;
- artikel 10, W.o.d.j.d.: in het tweede lid ware te verwijzen naar de in de artikelen 7 en 7a bedoelde termijnen.

26. Artikel V, onderdeel G

In artikel 30a, eerste lid, van de Beginselwet van de kinderbescherming ware een beroepstermijn op te nemen. Voorts ware de vraag te beantwoorden of krachtens artikel 30, eerste lid, ook beroep kan worden ingesteld tegen een latere wijziging van de beslissing omtrent de plaats van tenuitvoerlegging (artikel 30, tweede lid, tweede volzin). Het ware beter tenslotte om in het zevende lid van artikel 30a een beslistermijn aan te geven.

27. Artikel VI

Bij de Raad is de vraag gerezen waarom aan artikel 13, tweede lid, van de Gratiwet niet tevens als mogelijke voorwaarde wordt toegevoegd: het verrichten van onbetaalde arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade. Enige toelichting ter zake acht het college wenselijk.

28. Artikel VII

De vraag ware te beantwoorden waarom in het derde lid niet het

25. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven, met dien verstande dat in artikel 9 de verwijziging naar de artikelen 7 en 7a is opgenomen in het eerste lid. De zinsnede «onverminderd het bepaalde in artikel 7, eerste lid» is vervallen, daar deze niet onontbeerlijk is.

26. Daar door het in werking treden van de Wet op de jeugdhulpverlening de Beginselenwet voor de kinderbescherming is vervallen, zijn de in artikel V voorgestelde wijzigingen van de Beginselenwet vervangen door een aantal wijzigingen van de Wet op de jeugdhulpverlening. De opmerkingen van de Raad zijn verwerkt in het nieuw voorgestelde artikel 77 w van het Wetboek van Strafrecht (zie de laatste volzin van het eerste lid, alsmede het tweede en zevende lid).

27. Artikel 13, tweede lid, van de Gratiwet is aangevuld in de door de Raad bedoelde zin. Daarbij is de mogelijkheid om deze gratiemodaliteit toe te passen, naar analogie van artikel 77i, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht, beperkt tot veroordeelden die de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt.

28. Het artikel is in de door de Raad bedoelde zin aangepast.

tweede tot en met het vijfde lid van artikel 771 Wetboek van Strafrecht van toepassing wordt verklaard.

29. Voor een lijst van redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

29. Aan de opmerkingen van de Raad is gevolg gegeven. Tevens is van de gelegenheid onder meer gebruik gemaakt artikel 503, derde lid, te schrappen. Bij nader inzien achten wij een bijzondere regeling voor de afdoening van overtredingen door de kinderrechter, hoewel deze de afdoening daarvan vereenvoudigd, niet opwegen tegen het belang van een enigszins overzichtelijke regeling, gelet op het zeer beperkte aantal overtredingen dat gelet op artikel 56 van de Wet op de rechterlijke organisatie.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

Wij mogen U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Staatssecretaris van Justitie,
V. N. M. Korte-van Hemel

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies no. W03.88.0513 van de Raad van State van 23 februari 1989

Ontwerp

– In artikel 77e van het Wetboek van Strafrecht (WvSr) (artikel I, onderdeel D) ware de zinsnede «Onverminderd het bepaalde in artikel 167, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering» te vermijden (zie punt 11 van de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek).

– In artikel 77m, Wetboek van Strafrecht (artikel I, onderdeel D) ware «misdrijf» te vervangen door: het strafbare feit.

– In artikel 77t, Wetboek van Strafrecht (artikel I, onderdeel D) ware in de tweede volzin van het tweede lid «in het eerste lid» te vervangen door: in artikel 77s, eerste lid.

– In artikel 77x, tweede lid, onder a, Wetboek van Strafrecht, en in artikel 77aa, tweede lid, Wetboek van Strafrecht (beide: artikel I, onderdeel D) ware «artikel 366, tweede of derde lid, van het Wetboek van Strafvordering» te vervangen door: artikel 366, derde of vierde lid.

- In artikel 77bb, tweede lid, Wetboek van Strafrecht (artikel I, onderdeel D) ware na de woorden «gedurende de proeftijd» in te voegen: of.
- In artikel 489 van het Wetboek van Strafvordering (WvSv) (artikel II, onderdeel A) ware overeenkomstig de andere artikelen uit het wetsvoorstel te spreken van «aange-richte schade».
- In artikel 498, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (artikel II, onderdeel A) ware het woord «laatste» te vervangen door: tweede.
- Bij de voorgestelde wijziging van artikel 73, eerste lid van de Wet op de rechterlijke organisatie (artikel III, onderdeel B) is nog niet uitgegaan van de meest recente versie van dat artikellid.
- De aanhef van het nieuwe artikel 7a, van de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag (artikel IV, onderdeel C) ware ter wille van de duidelijkheid als volgt te formuleren: «In afwijking van het bepaalde in artikel 7 wordt een strafblad uit het strafregister verwijderd indien de rechter recht heeft gedaan overeenkomstig de artikelen 77g tot en met 77ff van het Wetboek van Strafrecht.
- In artikel VII, eerste lid, ware naar het tweede tot en met het vierde lid te verwijzen.

Memorie van toelichting

- De laatste zin op bladzijde 8 van de memorie van toelichting, welke doorloopt op bladzijde 9 is niet goed leesbaar: hij ware te herredigeren.
- In de tweede alinea van paragraaf 4.2 (bladzijde 14) wordt verwezen naar artikel IV, onderdeel G. Dit moet zijn artikel V, onderdeel G.
- In de eerste zin van de vierde alinea van paragraaf 5.5 (bladzijde 27) ware het woord «is» te vervangen door: wordt.
- In de twaalfde alinea van paragraaf 5.5, welke begint met «De werkgroep stelt vervolgens voor ...» (bladzijde 30) waren de volgende wijzigingen aan te brengen. In de derde zin ware na de woorden «de straffen» in te voegen: en.
De vierde en vijfde zin zouden beter aansluiten op het daaraan voorafgaande indien zij als volgt zouden luiden: «De alternatieve sanctie is zelf geen hoofdstraf. De rechter behoeft niet te bepalen in plaats van welke hoofdstraf de alternatieve sanctie komt.».

– De eerste zin van de veertiende alinea van paragraaf 5.5 (bladzijde 31) sluit niet logisch aan op het voorafgaande. De laatste zinsnede van de laatste zin van de tweede alinea van paragraaf 6.2 (bladzijde 43), welke luidt: «, niet aan het onderzoek ter terechtzitting kan deelnemen.» ware te vervangen door: «, aan het onderzoek ter terechtzitting deelneemt.».

– In de elfde alinea van paragraaf 7 (bladzijde 52) ware niet over «de commissie» of «de voorstellen van de commissie» maar over het wetsvoorstel te spreken.

– In de toelichting op artikel 77c, Wetboek van Strafrecht (bladzijde 55) ware aan de voorlaatste zin toe te voegen: , afgezien van de grond «de ernst van het begane feit».

– Het eerste gedeelte van de eerste zin van de toelichting op artikel 77d, Wetboek van Strafrecht (bladzijde 55–56) ware als volgt te herformuleren: «Vrijwel overeenkomstig het door de commissie-Anneveldt voorgestelde artikel 77a, tweede lid, ...».

– Aan het slot van de vierde alinea van de toelichting op artikel 492, Wetboek van Strafvordering (bladzijde 70) ware de volgorde van de zinsneden «door hetgeen in een eerdere fase ten aanzien van de jeugdige is beslist» en «om zijn specialisatie tot gelding te kunnen brengen» om te draaien.

– In de vijfde zin van de toelichting op artikel 500, Wetboek van Strafvordering (bladzijde 74) ware «artikel 490» te vervangen door: artikel 489 en ware het woord «dus» te schrappen.

– In de tweede alinea van de toelichting op de artikelen 501 en 502, Wetboek van Strafvordering (bladzijde 74) wordt tweemaal verwezen naar artikel 500. Dit moet zijn artikel 499.

– In de toelichting op artikel 504, Wetboek van Strafvordering (bladzijde 75) wordt in de derde alinea (bladzijde 75) verwezen naar artikel 486 en in de vierde alinea naar artikel 505, eerste lid. Dit moet zijn respectievelijk artikel 488 en artikel 504, eerste lid. In de vierde zin van de zesde alinea van de toelichting op artikel 504, Wetboek van Strafvordering (bladzijde 77) ware na «de verdachte» in te voegen: beneden de leeftijd van zestien jaar.

– In de toelichting op het nieuwe artikel 7a van de Wet op de justitiële documentatie (bladzijde 79) ware in

de tweede zin «eerste lid» te
vervangen door: artikel. In de vierde
zin ware na «De bepaling komt» in te
voegen: voor de meeste gevallen
(vergelijk artikel 7a, onder 1°, met
het huidige artikel 7, eerste lid jo
tweede lid, derde lid, onder b).